

Hladovění

Hlad je pocit (nepodmíněná reakce organismu) vyvolaný nedostatkem potravy. Hlad je důležitým signálem, který tělu sděluje potřebu příjmu potravy a energie z ní. Smrt hladem je nejčastěji nahodilá u osob zbloudilých, zasypaných v dolech, zasypaných při zemětřesení apod.

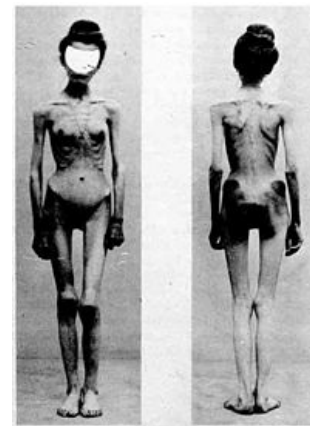
Rozdělení

Hladovění může být úplné (akutní) při úplném odnětí potravy a tekutin nebo částečné (chronické).

Při částečném hladovění je potrava kvalitativně nebo kvantitativně nedostatečná nebo ji organismus nemůže z chorobných příčin přijímat, vstřebávat a dokonale využít (např. při nádorových onemocněních). Určení příčinné souvislosti mezi nedostatečným přívodem potravy (nedostatečnou výživou) a smrtí bývá někdy velmi obtížné zvláště u kojenců a malých dětí. Snadnější poznání bývá tehdy, jestliže jsou vedle kachexie zjištěny známky poškození z nedostatečné péče jako ekzémy, zranění aj. Rychlost, s jakou dochází ke smrti, závisí především na tom, zda bylo odnětí potravy úplné nebo částečné. Při úplném odnětí potravy má význam, zda současně také chybí přívod tekutin.

Význam dále mají různé faktory jako stav výživy, věk, chorobné stavy apod. Novorozenec s atrezií jícnu nebo dvanáctníku umírá za 35 dní, nedojde-li k chirurgickému zákroku. Dospělý vydrží úplné odnětí potravy a tekutin 1–2 týdny.

Při přívodu hojných tekutin dochází k přežití výrazně delší dobu. Uvádí se doba mezi 3 týdny až mnoha měsíci. Při poklesu tělesné váhy o 40–50 % nastává smrt.

Kachexie

Patofyziologie hladovění

Při akutním hladovění počáteční pocit hladu mizí asi po 3 dnech a přechází v určitou lhostejnost. Objevuje se tlak v žaludeční krajině, touha po spánku, dochází k postupnému ubývání sil, k delirantním stavům, k postupnému poklesu tělesné teploty, k bezvědomí a nakonec ke smrti. U chronicky hladovějících, kde je výživa nedostatečná především po stránce kvalitativní s nedostatkem bílkovin a vitaminů, avšak s přívodem tekutin a solí, dochází v důsledku poklesu onkotického tlaku a retence vody k edémům, průjmom a postupné kachektizaci. Odolnost organismu je snížena a ke smrti mohou vést rovněž interkurentní příčiny (především infekce dýchacích cest a plic).

Pitevní nálezy

Při pitvě zemřelého hladem bývá výrazná vyhublost, oči jsou hluboce vpadlé, kůže suchá, zřetelně se rýsují obrysy skeletu, kosti jakoby byly potaženy jen kůží, vnitřní orgány jsou atrofické, z tělních dutin je cítit aromatický zápach (aceton). Srdce, játra a svalovina jsou tmavě hnědé a sušší. Tuková tkáň na srdci, v okolí ledvin, v okruží a v podkoží má vodnaté sklovitý vzhled. Žluč je zahoustlá, tmavá, krev je rovněž hustá. Žaludek a tenké střevo jsou bez obsahu, v tlustém střevě bývá suchá a tvrdá stolice. Nález kousků dřeva, jehličí, slámy apod., svědčí pro to, že hladovějící se snažil nasytit tím, co měl po ruce.

Etiologie způsobu smrti

Sebevražda

Sebevraždy jsou vzácné. Nucená výživa osob, které jsou v protestní hladovce a jsou při vědomí, by byla zásahem proti jejich právu na sebeurčení. S nástupem poruch vědomí a bezvědomí však má lékař povinnost poskytnout pomoc z vitální indikace. Vychází se z toho, že hladovějící při jasném vědomí by svoje rozhodnutí zemřít mohl ještě změnit a nikdo nemůže vědět, zda by tak neučinil.

Vražda

Vraždy jsou rovněž vzácné. Přichází v úvahu především u malých dětí, starých osob a slabomyslných, kteří jsou navíc většinou za nedůstojných podmínek nuceni pobývat odloučení od okolního světa.

Odkazy

- ŠTEFAN, JIŘÍ; HLADÍK, JIŘÍ,. *Soudní lékařství a jeho moderní trendy*. 1. vydání. Grada, 2010. ISBN ISBN 978-80-247-3594-8.
- PATASOULEK.CZ,. *Patasoulek.cz : Patologie a Soudní lékařství* [online]. [cit. 2013-09-30]. <<http://soudni-lekarstvi.patasoulek.cz>>.

